

دختر مسگر کویر

سمیرا سرچمی

مصاحبه

این‌ها ظروف مسی تولید شده با دستگاه هستند. کار دست نیستند. اما اگر منظور تان از ظروف مسی چینی، ظروف تولید شده با ماشین به جای چکش و دست باشد، اصفهان هم همین کار را می‌کند. بیشتر محصولات مس در بازار ایران کار اصفهان است. اصفهان کار ماشینی می‌زند و کرمان کار چکشی. هر چی در بهترین گالری‌های تهران دیدم کار کرمان است. من تقریباً تمام تولید کننده‌های کرمان و اصفهان میشناسم. امروز کرمان، اصفهان، زنجان و یزد در تولید محصولات مسی فعال هستند.

■ خوب است که بازار تولید و خرید و فروش ظرف مس پس از سال‌ها کم رونقی و حتی خطر فراموش شدن، دوباره رونق گرفته و حتی تبدیل به صنعت پویایی شده است.

بله بازار مس خدارا شکر دوباره بعد سالها به رونق افتاده. هر چند متأسفانه ظروف ماشینی جایگزین ظروف دستساز شدند و این خیلی ضربه زده به هنر دست.

■ در مورد مشکلات تولید ظروف مسی دستی بگو.

پوستمان کنده شده. یکی قیمت‌های وحشتناک بازار مس. متأسفانه با افزایش قیمت زیاد مواجه هستیم. هر روز قیمت‌ها بیشتر و بیشتر می‌شود. به طوری که روزانه قیمت بالا می‌رود. الان قیمت مس باهنر از کیلویی ۳۸۹ هزار تومان به کیلویی یک میلیون تومان رسیده. با این اوصاف اگر پیش برود باز این هنر به دوران رکود خودش برمی‌گردد. من پارسال سه عدد ورق برنج خریدم ۴ میلیون و امسال یک عدد خریدم ۴ میلیون و پونصد.

■ مشکل دیگر کمبود استادکار است. تقریباً تمامی استادکار در کرمان اتباع افغان هستند و اگر یک روز اینها بروند یا فوت کنند

این هنر کلا از بین می‌رود. ما استادکار ایرانی خیلی کم داریم.

■ چرا؟!؟

مس کارهای کرمانی یک طایفه هستند بنام اشرف زاده که جد در جد در این کار بودند. متأسفانه بزرگ‌هاشان فوت کردند و بچه‌هاشان فقط فروشنده مس هستند و شاگردهای افغانی، خودی از استادکارهای قدیمی آموخته‌اند و والان آنها استادکار عالی شده‌اند با فرهنگ و خلاق.

سامره امیری کارشناس نقاشی است و کارشناس ارشد پژوهش هنر از دانشگاه اصفهان. این هنرمند همشهری پیش از این نمایشگاه نقاشی نیز در سیرجان و شهرهای دیگر داشته است اما چندی است که به سمت و سوی دیگری میل کرده و کار با فلزات را برگزیده است. شاید بتوان توان گفت هنرهای کار با فلز در بازار اصفهان در دوره دانشگاه روی او این اثر را گذاشته باشد. امیری در صنایع دستی و به ویژه هنر کار با مس تا بداندنایی پیش رفته که اخیراً برند خود را ثبت کرده است با نام «مانوک» که به معنای نوعی چکاوک و پرند تیزپای کویری است و سامره هم برای همین چینی اسمی انتخاب کرده که خود را دختر کویر می‌داند.

با امیری درباره کارهای جدیدش در زمینه ظروف مسی و آثار تجسمی فلزی گوی می‌زنیم.

■ چه شد از نقاشی به این سمت و سو کشیده شدی؟

من همیشه عاشق نقاشی بودم و هستم و اما متأسفانه خودم هم نمی‌دانم چرا نقاشی را کنار گذاشتم...

■ چرا سراغ کار هنری روی مس آمدی؟

زمانی که یک فروشگاه هنری در سیرجان زدم، خیلی از کارها را خودم تولید می‌کردم و بسیار برایم سخت بود. هرگاهی مشتری‌ها از من سراغ ظروف مسی می‌گرفتند و من برای تهیه این ظروف مجبور بودم به کرمان برم. توی بازار کرمان مس دستساز خیلی کم بود و بیشتر کارهای ماشینی اصفهان و زنجان بود.

■ در حالی که کرمان در قدیم خودش قطب ظروف مسی بوده.

بله و برای همین از آنجایی که من نقاشی خوانده بودم و نگاه بصری قوی داشتم، تصمیم گرفتم خودم ایده‌های خودم را روی مس پیاده کنم و کارهایی متفاوت بزنم. از آنجایی که تولید ظروف مسی فرایند خیلی سختی هست و زمان زیادی می‌خواهد، تصمیم گرفتم فروشگاه را ببندم و فقط مس کار کنم و توی این مسیر هر چی جلوتر می‌رفتم ایده‌های بیشتری توی ذهنم می‌آمد و سعی کردم تلفیق‌های جدیدی روی مس انجام بدهم.

■ چطور تلفیقی؟

از جمله تلفیق با چوب که بعد از من خیلی‌ها این تلفیق انجام دادند.

■ شاید چون از نقاشی به این سمت آمدی، ایده‌ی تلفیق چوب و مس تاثیر کولاژ در نقاشی بوده. آیا به نظرت این دو مکمل هم هستند؟

نمی‌شود گفت نقاشی و مسگری مکمل هستند. چون فرایند کار خیلی تفاوت دارد. هر چند در هر دو بینهایت می‌شود خلق کرد و با فرم‌ها بازی کرد.

■ پس گفتی که ایده‌ی تلفیق چوب و مس نخستین بار از طرف خودت بود؟

بله. من می‌توانم ادعا کنم که اولین بار بود که چوب و مس را تلفیق کردم که بعد از من تولید کننده‌های زیادی این تلفیق را انجام دادند و همچنین تلفیق مس با شیشه‌ی فیوز را اولین بار من انجام دادم و تلفیق‌های دیگری هم کار کردم و هنوز کلی ایده دیگر هست که باید کار کنم. ■ به نظر می‌آید اقتصاد این هنر بهتر از نقاشی باشد. در حال حاضر چقدر از بازار فروش ظروف مسی از روی هنر است و چقدر تجارت؟

بیشتر بازار بر روی تجارت می‌چرخد. آنقدر نمی‌شود هنری کار کرد. چون فروش کار پایین می‌آید بنابراین باید تولید کار بردی و تا حدودی عامه پسند باشد. تا بتوانی توی بازار رقابت کنی.

■ این موضوع چقدر واقعیت دارد که ظروف مسی جدیدی که در طرح‌های مختلف در مغازه‌ها فروخته می‌شوند چینی هستند؟ یعنی کشور سازندشان چین است.

چینی‌ها درسته مشهورند که کپی می‌کنند اما ظروف مسی که چینی‌ها از قدیم درست می‌کردند، بی نظیر است. آن دسته از صنعت گره‌های چینی که واقعا کار دست بومی خودشان را انجام می‌دهند، بی نظیر است. چینی‌ها در این رشته خیلی خیلی فعال هستند.

■ من فکر می‌کردم این هنر مال ایران است!

بله مال ایران است. اولین بار ۷ هزار سال پیش در شهداد بوده. ولی نمی‌دانم مخترع این چرخ خم کاری کیست.

■ پس چرا ظروف مسی جدید در بازار با ظروف مسی قدیمی تفاوت محسوس می‌دارد.

